

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2018
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2019
Avaldamismärge:	RT I, 22.06.2016, 14

Väljateenitud aastate pensionide seadus

Vastu võetud 14.05.1992
[RT 1992, 21, 294](#)
 jõustumine 01.07.1992

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
16.06.1993	RT I 1993, 40, 596	01.07.1993, millega muudeti sh ka seaduse pealkirja
23.03.1994	RT I 1994, 24, 398	01.04.1994
27.06.1994	RT I 1994, 51, 856	01.07.1994
15.11.1994	RT I 1994, 83, 1450	01.01.1995
28.06.1995	RT I 1995, 61, 1027	01.09.1996
06.12.1995	RT I 1995, 95, 1631	01.01.1996
20.03.1996	RT I 1996, 22, 437	01.04.1996
21.11.1996	RT I 1996, 86, 1539	01.01.1997
05.11.1997	RT I 1997, 81, 1366	01.11.1997
11.02.1998	RT I 1998, 17, 266	01.03.1998
25.11.1998	RT I 1998, 107, 1767	01.01.1999
15.03.2000	RT I 2000, 25, 147	01.04.2000
14.03.2000	RT I 2000, 28, 167	16.04.2000
14.06.2000	RT I 2000, 58, 376	01.12.2000
05.12.2001	RT I 2001, 100, 648	01.01.2002
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
07.04.2004	RT I 2004, 27, 180	01.05.2004
15.06.2005	RT I 2005, 38, 295	01.01.2006
18.10.2006	RT I 2006, 49, 370	20.11.2006
15.11.2006	RT I 2006, 55, 405	01.01.2007
07.04.2010	RT I 2010, 18, 97	16.05.2010
20.06.2013	RT I, 11.07.2013, 1	01.09.2013 Seaduse tekstis asendatud sõna „pedagoog” sõnaga „õpetaja” vastavas käändes.
01.06.2016	RT I, 22.06.2016, 1	01.01.2018

I. osa ÜLDSÄTTED

§ 1. Väljateenitud aastate pension määratakse nende kutsealade töötajatele ja spetsialistidele, kes teevad sellist tööd, millega kaasneb enne vanaduspensionini ikka jõudmist kutsealase töövõime kaotus või vähenemine, mis takistab sellel kutsealal või ametikohal töötamise jätkamist.

Väljateenitud aastate pensionile õigust andva staaži hulka ei arvata käesoleva seadusega ettenähtud kutsealadel või ametikohtadel osalise tööajaga töötamise aeg.
[\[RT I 1994, 83, 1450- jõust. 01.01.1995\]](#)

§ 2. Õigus saada väljateenitud aastate pensioni on:

- 1) [kehtetu - RT I 2000, 28, 167- jõust. 16.04.2000]
- 2) politseiametnikel, päästeteenistujatel ning vanglaametnikel (§ 12);
- 3) mõne kategooria tsiviillennundustöötajatel ja katselenduritel (§ 13);
- 4) allmaa- ja pealmaamäetöödel – mõne kutseala töötajatel (§ 14 punkt 1);
- 5) mere- ja jõelaevastiku ning kalalaevastiku laevade ujuvkoosseisu mõnedel kutsealadel ja ametikohtadel töötajatel (§ 14 punkt 2);
- 6) tekstiilitööstuse töötajatel (§ 14 punkt 3);
- 7) asenduskodude, erivajadusega inimeste õppeasutuste ja haigete laste asutuste õpetajatel (§ 14 punkt 4); [RT I, 11.07.2013, 1- jõust. 01.09.2013]
- 8) riigi-, munitsipaal- ja eraetendusasutuse, sihtasutusena tegutseva etendusasutuse ja rahvusooperi teatud kategooria artistidel (§ 14 punkt 5);
- 9) inimese immuunpuudulikkuse (AIDS-i) viirusega nakatunud meditsiinitöötajatel (§ 14 punkt 6);
- 10) linnasiseste regulaarliinide ühissõidukijuhtidel (§ 14 punkt 7).

Käesoleva paragrahvi punktides 1–8 märgitud isikute kutsealad ja ametikohad, kus töötamine annab õiguse saada väljateenitud aastate pensioni, samuti töötajatele selle pensioni määramiseks vajaliku väljateenitud aastate arvutamise korra **kinnitab Eesti Vabariigi Valitsus**.

§ 3. Väljateenitud aastate pensioni arvutamise aluseks on pensioni baasosa, millele liidetakse iga sellele pensionile õigust andva staaži aasta eest 90,6 protsenti staažiaasta hindest ning käesoleva seaduse §-s 6 nimetatud isikutel iga ülejäänud pensionistaaži aasta eest 100 protsenti staažiaasta hindest.

Käesoleva seaduse § 2 punktis 2 loetletud isikute ning punktis 3 nimetatud katselendurite pensionile arvutatakse täiendavalt juurde 20 protsenti pensioni baasosast. [RT I 2006, 49, 370- jõust. 20.11.2006]

§ 4. [Kehtetu -RT I 1993, 40, 596- jõust. 01.07.1993]

§ 5. [Kehtetu -RT I 2000, 25, 147- jõust. 01.04.2000]

§ 5¹. Väljateenitud aastate pensionile õigust andvat staaži, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 6 sätestatud pensionistaaži, arvestatakse tööperioodide summana. [RT I 2001, 100, 648- jõust. 01.01.2002]

§ 5². Väljateenitud aastate pensionile õigust andva staaži kindlaksmääramisel lähtutakse ümardamata staažist. [RT I 2000, 25, 147- jõust. 01.04.2000]

§ 6. Mõne kutseala spetsialistidele (§ 12 teine lõik ja § 13 punktid 2–4) väljateenitud aastate pensioni määramiseks vajalik pensionistaaž tehakse kindlaks riikliku pensionikindlustuse seaduse ja okupatsioonirežiimide poolt repressseeritud isiku seaduse alusel. [RT I 2005, 38, 295- jõust. 01.01.2006]

§ 6¹. Väljateenitud aastate pension määratakse käesoleva seadusega sätestatud tingimuste olemasolul isikule, kellel on vähemalt 15-aastane Eestis omandatud pensionistaaž. [RT I 2001, 100, 648- jõust. 01.01.2002]

§ 7. Väljateenitud aastate pension määratakse pensionitaotluse esitamise päevast.

Väljateenitud aastate pension määratakse eluajaks.

Väljateenitud aastate pensioni saajal, kellel on õigus pensionile riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel, on õigus taotleda nimetatud seaduse alusel pensioni määramist mis tahes ajal pärast pensioni saamise õiguse tekkimist. [RT I 2000, 25, 147- jõust. 01.04.2000]

§ 8. [Kehtetu -RT I 1993, 40, 596- jõust. 01.07.1993]

§ 9. [Kehtetu -RT I 1996, 22, 437- jõust. 01.04.1996]

§ 10. Väljateenitud aastate pensioni määratakse ja makstakse pärast töötamise lõpetamist käesoleva seaduse alusel pensioni saamise õigust andval kutsealal või ametikohal.

Sellele kutsealale või ametikohale tagasipöördumisel väljateenitud aastate pensioni maksmine peatatakse.

Isikule, kes jätkab töötamist kutsealal või ametikohal, mis ei anna õigust saada pensioni käesoleva seaduse alusel, makstakse väljateenitud aastate pensioni täies ulatuses. [RT I 2000, 25, 147- jõust. 01.04.2000]

Lõiked 4–5 [Kehtetud - RT I 2000, 25, 147- jõust. 01.04.2000]

§ 11. Väljateenitud aastate pensionile kohaldatakse riikliku pensionikindlustuse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

[RT I, 22.06.2016, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 11¹. Väljateenitud aastate pensioni määramisel ja maksmisel läbiviidavale haldusmenetlusele ja tehtavatele otsustele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

II. osa

VÄLJATEENITUD AASTATE PENSION POLITSEI- JA KORRAKAITSEORGANITE TÖÖTAJATELE

[RT I 2000, 28, 167- jõust. 16.04.2000]

§ 12. Õigus saada väljateenitud aastate pensioni on politseiametnikel, päästeteenistujatel ja vanglaametnikel, kes on töötanud politseis, päästeteenistuses või vanglas sellele pensionile õigust andvatel kutsealadel või ametikohtadel vähemalt 25 aastat.

[RT I 2005, 38, 295- jõust. 01.01.2006]

Käesoleva paragrahvi esimeses lõigus nimetatud isikutel, kes on teenistusest vabastatud vanuse, pikaajalise töövõimetus või koondamise tõttu, on õigus saada väljateenitud aastate pensioni, kui neil teenistusest vabastamise päevaks puudub riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanusesse jõudmisest kuni 5 aastat ning nende üldine pensionistaaž on vähemalt 25 aastat, millest vähemalt 12 aastat ja kuus kuud on teenitud selle pensioni saamise õigust andvatel kutsealadel või ametikohtadel.

[RT I 2010, 18, 97- jõust. 16.05.2010]

III. osa

VÄLJATEENITUD AASTATE PENSION LENNUNDUSTÖÖTAJATELE

§ 13. Õigus saada väljateenitud aastate pensioni on järgmiste kategooriate lennundustöötajatel:

1) lennukoosseisu töötajatel ja katselenduritel, kellel on välja teenitud vähemalt 25-aastane staaž lennukoosseisu töötajana või katselendurina.

Nimetatud töötajatel, kes on lennukoosseisust või katselenduri ametikohalt vabastatud tervisliku seisundi tõttu, on õigus saada pensioni proportsionaalselt väljateenitud aastatega, kui see staaž on vähemalt 20 aastat;

[RT I 2005, 38, 295- jõust. 01.01.2006]

2) lennuliikluse lennujuhtidel ja lennuinformaatoritel (dispetšeritel) 10 aastat enne riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanusesse jõudmist, kui neil on vähemalt 20-aastane pensionistaaž, millest vähemalt 10 aastat on töötatud lennuliikluse vahetel juhtimisel.

Lennuliikluse juhtimisega seotud töötajatel arvatakse väljateenitud aastate staaži hulka ka töötamine käesoleva paragrahvi punktis 1 märgitud kutsealadel;

[RT I 2010, 18, 97- jõust. 16.05.2010]

3) insener-tehnilise teenistuse töötajatel 5 aastat enne riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanusesse jõudmist, kui neil on vähemalt 25-aastane pensionistaaž, millest vähemalt 20 aastat on töötatud käesolevas punktis märgitud teenistuses.

Insener-tehnilise teenistuse töötajate väljateenitud aastate staaži hulka arvatakse ka töötamine käesoleva paragrahvi punktides 1 ja 2 märgitud kutsealadel;

[RT I 2010, 18, 97- jõust. 16.05.2010]

4) stjuuarditel, instruktor-stjuuarditel, stjuardessidel ja instruktor-stjuardessidel 10 aastat enne riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanusesse jõudmist, kui neil on vähemalt 20-aastane pensionistaaž, millest vähemalt 10 aastat on töötatud käesolevas punktis nimetatud kutsealadel.

Käesolevas punktis ettenähtud tingimustel määratakse pension vaid neile stjuuarditele (instruktor-stjuuarditele) ja stjuardessidele (instruktor-stjuardessidele), kelle aastane lennutundide arv on vähemalt 500.

[RT I 2010, 18, 97- jõust. 16.05.2010]

Väiksema lennutundide arvu korral suurendatakse proportsionaalselt nõutavat staaži väljateenitud aastate pensioni õigust andval tööol.

[RT I 2005, 38, 295- jõust. 01.01.2006]

IV. osa

VÄLJATEENITUD AASTATE PENSION ÜKSIKUTE MAJANDUSHARUDE TEATUD KATEGOORiate TÖÖTAJATELE NING MÕNE KATEGOORIA ARTISTIDELE

§ 14. Õigus saada väljateenitud aastate pensioni on:

1) töötajatel, kes vahetult töötavad kogu tööpäeva allmaa- ja pealmaamäetöödel (kaasa arvatud mäepäästeüksuste isikkoosseis) põlevkivi ja muude maavarade kaevandamisel ning kaevanduste ehitamisel, olenemata vanusest, kui nad on nendel kutsealadel töötanud vähemalt 25 aastat, nende tööde põhikutsealade töötajatel – koristusetoõlistel, läbindajatel ja väljamismasinat juhtidel, kui nad on töötanud nendel kutsealadel vähemalt 20 aastat;

2) mere- ja jõelaevastiku ning kalalaevastiku mõnd tüüpi laevade ujuvkoosseisu mõnedel kutsealadel ja ametikohtadel töötajatel, olenemata vanusest, kui nad on nimetatud kutsealadel ja ametikohtadel töötanud vähemalt 25 aastat;

[RT I 2006, 55, 405- jõust. 01.01.2007]

3) tekstiilitööstuses telgedel ja masinatel töötavatel töötajatel 5 aastat enne riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanusesse jõudmist, kui nad on töötanud sellel kutsealal vähemalt 20 aastat;

[RT I 2010, 18, 97- jõust. 16.05.2010]

4) õpetajatel, olenemata vanusest, kellel on vähemalt 25-aastane pedagoogilise töö staaž, millest vähemalt 15 aastat on töötatud asenduskodudes ning erivajadustega inimeste õppeasutuses ja haigete laste asutustes, samuti kinnipidamiskohtade koolides;

[RT I, 11.07.2013, 1- jõust. 01.09.2013]

5) teatud kategooria artistidel, olenemata vanusest, 20–25-aastase loomingulise töö staaži korral riigi-, munitsipaal- või eraetendusasutuses, sihtasutusest tegutsevas etendusasutuses või rahvusooperis, sealhulgas vokaalsolistidel, kellel on vähemalt 25-aastane loomingulise töö staaž;

6) inimese immuunpuudulikkuse (AIDS-i) viirusega nakatunud meditsiinitöötajatel, kes on saanud nakkuse oma töökohustuste täitmisel, olenemata vanusest ja pensionistaažist;

7) linnasisestel regulaarliinidel töötavatel autobussi- (v.a mikrobuss), trammi- ja trollijuhtidel rohkem kui 40 000 elanikuga linnades 5 aastat enne riikliku pensionikindlustuse seaduse § 7 lõikes 1 või 2 sätestatud vanusesse jõudmist, kui nad on töötanud sellel kutsealal vähemalt 25 aastat.

V. osa RAKENDUSSÄTTED

[RT I 2005, 38, 295- jõust. 01.01.2006]

§ 15. Selgitusi väljateenitud aastate pensioni õigust andvate kutsealade ja ametikohtade loetelude rakendamise kohta antakse Eesti Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korras.

§ 16. [Kehtetu -RT I 2005, 38, 295- jõust. 01.01.2006]

§ 17. Isikule, kellele oli määratud või kellele määratakse väljateenitud aastate pension algtähtajaga enne 2000. aasta 1. aprilli, arvutatakse pension ümber ning kui ümberarvutatud pension osutub väiksemaks makstud pensionist, jätkatakse pensioni maksmist endises suuruses kuni määratud tähtajani.

[RT I 2000, 25, 147- jõust. 01.04.2000]

§ 18. Meestel on kuni 2015. aastani õigus käesoleva seaduse § 12 teises lõigus sätestatud väljateenitud aastate pensionile, kui nad teenistusest vabastamise päevaks on jõudnud järgmisse vanusesse:

Aasta	Vanus
2005–2006	53
2007	54
2008	54
2009	55
2010	55
2011	56
2012	56
2013	57
2014	57

[RT I 2005, 38, 295- jõust. 01.01.2006]

§ 19. Naistel on kuni 2015. aastani õigus käesoleva seaduse § 13 punktis 1 sätestatud väljateenitud aastate pensionile järgmise väljateenitud aastate staaži olemasolul:

Aasta	Staaž lennukoosseisu töötajana või katselendurina (aastat)	Lennukoosseisust või katselenduri ametikohalt tervisliku seisundi tõttu vabastatud töötajate staaž (aastat)
-------	--	---

Kuni 31. dets. 2006	20	15
2007	21	16
2008	21	16
2009	22	17
2010	22	17
2011	23	18
2012	23	18
2013	24	19
2014	24	19

[RT I 2005, 38, 295- jõust. 01.01.2006]

§ 20. Naistel on kuni 2015. aastani õigus käesoleva seaduse § 13 punktis 2 sätestatud väljateenitud aastate pensionile järgmise pensionistaaži olemasolul:

Aasta	Pensionistaaž (aastat)	Sellest töötatud lennuliikluse vahetel juhtimisel (aastat)
Kuni 31. dets. 2006	15	7,5
2007	16	8
2008	16	8
2009	17	8,5
2010	17	8,5
2011	18	9
2012	18	9
2013	19	9,5
2014	19	9,5

[RT I 2005, 38, 295- jõust. 01.01.2006]

§ 21. Naistel on kuni 2015. aastani õigus käesoleva seaduse § 13 punktis 3 sätestatud väljateenitud aastate pensionile järgmise pensionistaaži olemasolul:

Aasta	Pensionistaaž (aastat)	Sellest töötatud insener-tehnilises teenistuses (aastat)
Kuni 31. dets. 2006	20	15
2007	21	16
2008	21	16
2009	22	17
2010	22	17
2011	23	18
2012	23	18
2013	24	19
2014	24	19

[RT I 2005, 38, 295- jõust. 01.01.2006]

§ 22. Stjuardessil ja instruktor-stjuardessil on kuni 2015. aastani õigus käesoleva seaduse § 13 punktis 4 sätestatud väljateenitud aastate pensionile järgmise pensionistaaži olemasolul:

Aasta	Pensionistaaž (aastat)	sellest töötatud stjuardessina või instruktor-stjuardessina (aastat)
Kuni 31. dets. 2006	15	7,5
2007	16	8
2008	16	8
2009	17	8,5
2010	17	8,5
2011	18	9
2012	18	9
2013	19	9,5

2014	19	9,5
------	----	-----

[RT I 2005, 38, 295- jõust. 01.01.2006]

§ 23. Naistel on kuni 2015. aastani käesoleva seaduse § 14 punktides 2 ja 7 sätestatud kutsealadel ja ametikohtadel ning tingimustel töötamisel õigus väljateenitud aastate pensionile, kui neil on nimetatud kutsealadel või ametikohtadel vähemalt järgmine pensionistaaž:

Aasta	Pensionistaaž (aastat)
Kuni 31. dets. 2006	20
2007	21
2008	21
2009	22
2010	22
2011	23
2012	23
2013	24
2014	24

[RT I 2005, 38, 295- jõust. 01.01.2006]

§ 23¹. Käesoleva seaduse § 14 punktis 5 nimetatud vokaalsolistidest on naistel kuni 2015. aastani õigus väljateenitud aastate pensionile järgmise loominguulise töö staaži olemasolul:

Aasta	Loominguulise töö staaž (aastat)
Kuni 31.12.2006	20
2007	21
2008	21
2009	22
2010	22
2011	23
2012	23
2013	24
2014	24

[RT I 2006, 49, 370- jõust. 20.11.2006]

§ 24. Isikutel, kellel on 2007. aasta 1. jaanuariks väljateenitud aastate pensioni saamiseks nõutud pensionistaaž, tekib õigus väljateenitud aastate pensionile kuni 2006. aasta 31. detsembrini kehtinud pensionistaaži nõuete alusel.

[RT I 2005, 38, 295- jõust. 01.01.2006]

§ 25. Käesoleva seaduse § 14 punktis 4 nimetatud staaži hulka arvestatakse ka pedagoogina töötatud aeg.

[RT I, 11.07.2013, 1- jõust. 01.09.2013]